

6736 Sayılı Kanun Kapsamında Kasa Mevcudu ve Ortaklardan Alacakların Beyanı Sirküler 2016-042

02.09.2016

6736 Sayılı Kanun Sirküleri (Kasa Mevcudu ve Ortaklardan Alacakların Beyanı)

- 6736 Sayılı Kanunun "İşletme Kayıtlarının Düzeltilmesi" Başlıklı 6'ncı maddesinin 3 nolu fıkrasına göre kayıtlarda yer aldığı halde işletmede bulunmayan kasa mevcudu ve ortaklardan alacaklar ile bunlarla ilgili diğer işlemler aşağıdaki şekilde yapılacaktır.

1. Kapsam

1.Kapsam

- Bilanço esasına göre defter tutan **kurumlar vergisi mükellefleri, 31/12/2015 tarihi itibarıyla düzenledikleri bilançolarında** görülmekle birlikte işletmelerinde bulunmayan;
 - Kasa mevcutlarını,
 - İşletmenin esas faaliyet konusu dışındaki işlemleri dolayısıyla (ödünç verme ve benzer nedenlerle ortaya çıkan) ortaklarından alacaklı bulunduğu tutarlar ile ortaklara borçlu bulunduğu tutarlar arasındaki net alacak tutarlarını,
 - Bunlarla ilgili diğer hesaplarda yer alan işlemlerini,
- 6736 sayılı Kanunun yayımlandığı tarihi izleyen üçüncü ayın son günü olan **30 Kasım 2016 tarihine (bu tarih dahil)** kadar vergi dairelerine beyan etmek suretiyle kayıtlarını düzeltebileceklerdir.
- **Düzeltilme uygulamasında, kasa mevcutları ile ortaklardan net alacak tutarlarıyla ilgili olmakla beraber, başka hesaplarda takip edilen tutarların da dikkate alınması mümkündür.**

2.Beyan ve Ödeme

2.Beyan ve Ödeme

- Kanunun 6'ncı maddesinin üçüncü fıkrası hükmü uyarınca verilmesi gereken ve elektronik ortamda gönderilebilen beyannamenin, kurumlar vergisi beyannamelerini elektronik ortamda göndermek zorunda olan mükellefler tarafından 340 ve 346 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğlerinde belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda elektronik ortamda gönderilmesi zorunludur.
- Beyan edilecek kasa mevcudu tespit edilirken, 31.12.2015 bilançosunda görülen kasa mevcudunun fiilen işletmede bulunmayan kısmı ile beyan tarihindeki kasa mevcudundan fiilen işletmede bulunmayan tutar karşılaştırılacak ve en az olanı beyan edilecektir.
- İşletmenin esas faaliyet konusu dışındaki işlemleri dolayısıyla (ödünç verme ve benzer nedenlerle ortaya çıkan) ortaklarından alacaklı bulunduğu tutarlar ile ortaklara borçlu bulunduğu tutarlar arasındaki net alacak tutarlarının belirlenmesinde, **başka hesaplarda takip edilen tutarlar da dikkate alınarak** tek düzen hesap planında yer alan "131. Ortaklardan Alacaklar" ve "231. Ortaklardan Alacaklar" toplamından "331. Ortaklara Borçlar" ve "431. Ortaklara Borçlar" toplamının çıkarılması sonucunda kalan net tutar esas alınacaktır.

2.Beyan ve Ödeme

- **Mükellefler, beyan edilen tutarlar üzerinden %3 oranında vergi hesaplayacak ve hesaplanan vergiyi beyanname verme süresi içinde ödeyeceklerdir. Ödenmeyen vergi 6183 sayılı Kanuna göre tahsil edilecektir.**

3.Muhasebe Kayıtları

3.Muhasebe Kayıtları

3.1. Kasa Mevcudu

- Kasa mevcudunun düzeltilmesi sonucu muhasebe kaydı genel olarak 689-Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar hesabına (KKEG) borç yazılarak kasa hesabından çıkarılacaktır.
- Hesaplanan % 3 vergi de aynı hesaba KKEG olarak yazılacak ve 360-Ödenecek Vergiler hesabında takip edilecektir.
- KKEG'lerini 900'lü hesaplarda ayrıca takip edenler, bu tutarları ilgili nazım hesaplara da kaydedeceklerdir.

3.Muhasebe Kayıtları

3.2. Ortaklardan Alacaklar

- Bilançoda görülmekle birlikte işletmede bulunmayan ortaklardan alacakların kayıtlardan düşülmesinde ise düzeltme tutarı 689-Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar hesabına (KKEG) borç yazılacak, alacak kaydı olarak da 131-231 hesaplar ile 331-431 hesap farklarından beyan edilen tutar ilgili hesaplara kaydedilecektir. Bu hesaplar dışındaki başka hesaplarda bulunan ortaklardan alacakların da yine hesaplama sonucu düzeltmeye tabi tutarı bulunduğu hesaba alacak kaydedilecektir.
- Hesaplanan % 3 vergi de 689 hesaba KKEG olarak yazılacak ve 360-Ödenecek Vergiler hesabında takip edilecektir.
- KKEG'lerini 900'lü hesaplarda ayrıca takip edenler, bu tutarları ilgili nazım hesaplara da kaydedeceklerdir.
- Bu kapsamda beyan edilen kasa mevcutları ve ortaklardan net alacak tutarları ile bunlarla ilgili diğer hesaplarda yer alan işlemlerin, dileyen mükelleflerce **"689. Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar" hesabı yerine bilançonun aktifinde herhangi geçici bir hesapta izlenmesi mümkündür.** Söz konusu geçici hesapta izlenen tutar, herhangi bir şekilde kurum kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınamayacaktır.

4.Ortak Hükümler

4.Ortak Hükümler

- Mükelleflerce kâr dağıtımı yapılması hâlinde, ticari bilanço açısından dağıtılabılır ticari kar tutarı, 6736 sayılı Kanununun 6' ncı maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında beyan edilen ve "689. Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar" hesabı altında muhasebeleştirilen tutarlar dikkate alınmaksızın tespit olunacaktır.
- Beyanda bulunacak mükelleflerin, kurumlar vergisi beyannamesi ekinde vermiş oldukları 31/12/2015 tarihli bilançolarını dikkate almaları gerekmektedir. Özel hesap dönemi kullanan mükellefler ise 2015 yılı içerisinde sona eren hesap dönemlerine ilişkin olarak vermiş oldukları kurumlar vergisi beyannamesi ekinde yer alan bilançolarını esas alacaklardır. Dolayısıyla, mükelleflerin kanuni süresinden sonra verdikleri düzeltme beyannamelerinin ekinde yer alan bilançoları dikkate alınmayacaktır.
- Ödenen vergiler, gelir veya kurumlar vergisinden mahsup edilmeyecek ve beyan edilen tutarlar ile ödenen vergiler, kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilmeyecektir.

4.Ortak Hükümler

- Kurumlar vergisi mükelleflerince yapılacak beyanla ilgili olarak, söz konusu tutarların ortaklara dağıtılıp dağıtılmadığına bakılmaksızın kâr dağıtımına bağlı vergi tevkifatına yönelik ilave bir tarhiyat yapılmayacaktır.
- Mükelleflerinin bu beyanları nedeniyle 2016 yılı geçici vergi beyannamelerinde düzeltme gerektiği takdirde beyanname verme süresi içinde gerekli düzeltme işlemlerinin yapılması mümkün bulunmaktadır. Bu çerçevede, hesap dönemi olarak takvim yılını kullanan kurumlar vergisi mükelleflerinin anılan madde kapsamında yapacakları beyanları nedeniyle, ilgili dönem matrahlarında bir düzeltme ihtiyacı doğması hâlinde, beyan tarihi itibarıyla 2016 hesap döneminin sona ermiş bulunan geçici vergilendirme dönemlerine ait geçici vergi beyanlarını 30 Kasım 2016 tarihine (bu tarih dahil) kadar düzeltebilmeleri mümkün bulunmaktadır. Özel hesap dönemi kullanan mükelleflerin ise anılan madde kapsamında yapacakları beyanları nedeniyle düzeltme gerekmesi hâlinde, beyan tarihi itibarıyla cari hesap döneminin sona ermiş bulunan geçici vergi beyanlarını aynı tarihe kadar düzeltebilmeleri mümkündür. Bu kapsama giren düzeltme işlemleri nedeniyle vergi dairelerince yapılacak ek tarhiyatlar için herhangi bir ceza veya faiz aranmayacaktır.

5.Örnekler

5.Örnekler

1- (A) A.Ş.'nin 31/12/2015 tarihi itibarıyla düzenlediği bilançosunda kasa hesabında 300.000 TL görülmekle birlikte fiilen kasada bulunmayan tutar 290.000 TL'dir.

•Şirketin dönem içindeki faaliyetleri sonucunda, beyan tarihi olan 29/9/2016 tarihi itibarıyla kasa hesabının mevcudu 400.000 TL olarak görülmektedir. Anılan mükellef, her ne kadar beyan tarihi itibarıyla kasa mevcudu 400.000 TL olsa da, 31/12/2015 tarihli bilançosunu baz almak suretiyle bu tarih itibarıyla var olan kasa mevcudu içinde fiilen kasada bulunmayan tutarları esas alacak, bu tutarın 290.000 TL olması nedeniyle, bu tutarı beyan edecek ve beyan edilen tutar üzerinden hesaplanan vergiyi beyanname verme süresi sonuna (30/11/2016 tarihine) kadar ödeyecektir.

•Bu çerçevede; Beyan tutarı : 290.000 TL
Hesaplanan vergi: (290.000 x %3=) 8.700 TL

•Beyanla ilgili muhasebe kayıtları da aşağıdaki şekilde olacaktır.

- Bilançoda görülmekle birlikte işletmede bulunmayan kasa mevcudunun, kasa hesabından düşülmesi

5.Örnekler

29/9/2016

689 DİĞER OLAĞAN DIŐI GİD. VE ZAR. 290.000 TL
(6736 sayılı Kanun 6/3 md.) (Kanunen Kabul Edilmeyen Gider)

100KASA

290.000 TL

➤ Verginin hesaplanması:

29/9/2016

689 DİĞER OLAĞANDIŞI GİD. VE ZAR. 8.700 TL
(6736 sayılı Kanun 6/3 md.) (Kanunen Kabul Edilmeyen Gider)

360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR

8.700 TL

/

5.Örnekler

- Bilançoda görülmekle birlikte işletmede bulunmayan kasa mevcudundan kaynaklanan giderlerin nazım hesaplara (kanunen kabul edilmeyen gider olarak) kaydı:

29/9/2016

950 KANUNEN KABUL EDİLMİYEN GİDERLER 298.700 TL

951 KANUNEN KABUL EDİLMİYEN 298.700 TL
GİDERLER ALACAKLI HESABI

5.Örnekler

2. (K) A.Ş.'nin, 31/12/2015 tarihi itibarıyla düzenlediği bilançosunda kasa hesabında 400.000 TL görülmekte olup dönem içindeki faaliyetleri sonucunda, beyan tarihi olan 21/9/2016 tarihi itibarıyla kasa mevcudu 220.000 TL'dir.

- Anılan mükellef, her ne kadar, 31/12/2015 tarihli bilançosunu baz almak suretiyle bu tarih itibarıyla var olan kasa mevcudu 400.000 TL olsa da beyan tarihi itibarıyla kasa mevcudu 220.000 TL olduğundan, fiilen kasada bulunmayan kısım esas alınmak suretiyle en fazla bu tutar (220.000 TL) kadar beyanda bulunabilecektir.
- Bu tutarın 200.000 TL'lik kısmının kasada fiilen bulunmadığı varsayıldığında beyan edilecek tutar ve üzerinden hesaplanacak vergi aşağıdaki gibi olacaktır.

- Beyan tutarı : 200.000 TL
- Hesaplanan vergi : $(200.000 \times \%3=)$ 6.000 TL

5.Örnekler

- Beyanla ilgili muhasebe kayıtları da aşağıdaki şekilde olacaktır.
- Bilançoda görülmekle birlikte işletmede bulunmayan kasa mevcudunun, kasa hesabından düşülmesi:

21/9/2016

689 DİĞER OLAĞAN DIŐI GİD. VE ZAR. 200.000 TL

(6736 sayılı Kanun 6/3 md.) (Kanunen Kabul Edilmeyen Gider)

100 KASA

200.000

TL

/

5.Örnekler

➤ Verginin hesaplanması:

21/9/2016

689 DİĞER OLAĞAN DIŐI GİD. VE ZAR.	6.000 TL
(6736 sayılı Kanun 6/3 md.)	(Kanunen Kabul Edilmeyen Gider)
360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR	6.000 TL

21/9/2016

950 KANUNEN KABUL EDİLMEYEN GİDERLER	206.000 TL
951 KANUNEN KABUL EDİLMEYEN GİDERLER ALACAKLI HESABI	206.000 TL

5.Örnekler

3. (C) A.Ş.'nin, 31/12/2015 tarihli bilançosunda ortaklardan alacak ve ortaklara borç tutarları, bilanço hesapları itibarıyla aşağıdaki gibi olup, beyan tarihi olan 13/10/2016 tarihi itibarıyla bu tutarların değişmediği varsayılmıştır. Ayrıca, mükellef kurumun ortaklardan alacaklar hesabında izlenmesi gerekirken "126. Diğer Çeşitli Alacaklar" hesabında izlediği 100.000 TL bulunmaktadır.

- 126. Diğer Çeşitli Alacaklar hesabı 100.000 TL
- 131. Ortaklardan Alacaklar hesabı 200.000 TL
- 231. Ortaklardan Alacaklar hesabı 150.000 TL
- 331. Ortaklara Borçlar hesabı (170.000) TL
- 431. Ortaklara Borçlar hesabı (120.000) TL
- Bu çerçevede; Beyan tutarı : [100.000+(200.000+150.000)-
(170.000+120.000) =] 160.000 TL
- Hesaplanan vergi: (160.000 x %3=) 4.800 TL olacaktır.

5.Örnekler

13/10/2016

689 DİĞER OLAĞANDIŞI GİD. VE ZAR. 160.000 TL

(6736 sayılı Kanun 6/3 md.) (Kanunen Kabul Edilmeyen Gider)

126 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR 100.000 TL

131 ORTAKLARDAN ALACAKLAR 30.000 TL

231 ORTAKLARDAN ALACAKLAR 30.000 TL

/

➤ Verginin hesaplanması:

13/10/2016

689 DİĞER OLAĞANDIŞI GİD. VE ZAR. 4.800 TL

(6736 sayılı Kanun 6/3 md.) (Kanunen Kabul Edilmeyen Gider)

360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR 4.800 TL

/

5.Örnekler

13/10/2016

950 KANUNEN KABUL EDİLMİYEN GİDERLER	164.800 TL
951 KANUNEN KABUL EDİLMİYEN GİDERLER ALACAKLI HESABI	164.800 TL

/

5.Örnekler

4.(689 hesap yerine Geçici Aktif hesap kullanılması) (Y) Limited Şirketinin, 31/12/2015 tarihli bilançosunda ortaklardan alacak ve ortaklara borç tutarları bilanço hesapları itibarıyla aşağıdaki gibidir.

- 231. Ortaklardan Alacaklar hesabı 400.000 TL
- 431. Ortaklara Borçlar hesabı (160.000) TL
- Beyan tarihi itibarıyla ise ortaklardan alacak ve ortaklara borç tutarları şu şekildedir.
- 131. Ortaklardan Alacaklar hesabı 100.000 TL
- 231. Ortaklardan Alacaklar hesabı 360.000 TL
- 331. Ortaklara Borçlar hesabı (200.000) TL
- Bu çerçevede, beyan tarihi itibarıyla ortaklardan (net) alacak tutarı;
- $[(100.000 + 360.000) - (200.000) =]$ 260.000 TL olsa da 31/12/2015 tarihi itibarıyla ortaklardan (net) alacak tutarı; $(400.000 - 160.000 =)$ 240.000 TL'dir.

5.Örnekler

Buna göre;

- Beyan tutarı : (400.000 - 160.000 =) 240.000 TL
- Hesaplanan vergi:(240.000 x %3 =) 7.200 TL olacaktır.

_____ / _____

296 GEÇİCİ HESAP 240.000 TL

(6736 sayılı Kanun 6/3 md. uyarınca düzeltme hesabı)

131 ORTAKLARDAN ALACAKLAR 100.000 TL

231 ORTAKLARDAN ALACAKLAR 140.000 TL

_____ / _____

5.Örnekler

➤ Verginin hesaplanması:

_____ / _____

689 DİĞER OLAĞANDIŞI GİD. VE ZAR. 7.200 TL

(6736 sayılı Kanun 6/3 md.)

(Kanunen Kabul Edilmeyen Gider)

360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR

7.200 TL

_____ / _____

_____ / _____

950 KANUNEN KABUL EDİLMİYEN GİDERLER

7.200 TL

951 KANUNEN KABUL EDİLMİYEN 7.200 TL
GİDERLER ALACAKLI HESABI

_____ / _____

Sorular & Cevaplar

Konu ile ilgili sorularınız için bizimle temasa geçebilirsiniz.

Saygılarımızla,

MOORE STEPHENS

